

Brede stellingen passen beter

In plaats van één scharrelstal in te richten met drie volièrestellingen plaatsten Harry en Miranda Somer in twee scharrelstallen twee brede volièrestellingen van Farmer Automatic.

Harry en Miranda Somer plaatsten als eersten in Nederland extra brede volièrestellingen van Farmer Automatic. In twee stallen die tot nu toe een traditionele scharrelinrichting hadden. „Twee stellingen van 2,5 meter breed plaatsen kost vrijwel net zo veel als drie stellingen van 2 meter breed, wat we eerst van plan waren. Maar de bijkomende kosten waren

Naam:
Harry (44) en
Miranda (38)
Somer
Plaats: Dron-
ten (Flev)
Bedrijf:
pluimvee-
houders sinds
2004 met
drie traditio-
nele scharrelstallen.

PROFIEL

Bouwden in 2006 een stal om tot volièrestal met stellingensysteem. Richten nu de andere twee scharrelstallen in met in elk twee brede volièrestellingen, ook van Farmer Automatic.

lager, waardoor de totale investeringen per kip lager zijn. De keuze was snel gemaakt.”

Harry en Miranda zijn sinds 2004 pluimveehouders. Daarvoor hadden zij – met Harry's broer – in Drenthe een melkveebedrijf, waar Harry's ouders begin jaren tachtig naartoe waren verhuisd vanuit een verkavelingsgebied nabij Barchem in de Achterhoek. Omdat Harry liever pluimveehouder dan melkveehouder wilde zijn, kochten Harry en Miranda in 2004 in Dronten een bedrijf met vleeskuikenouderdieren en gingen daar scharrelkippen in houden. In totaal 23.000 in drie stallen, twee gebouwd in 1994, de derde in 1997.

In 2004 veranderden ze de inrichting van de grootste stal (14,4 bij 60 meter) en plaatsen er drie, 2 meter brede volièrestellingen van Farmer Automatic in. „Niet het goedkoopste systeem, maar het sprak ons aan.”

Nog eens gaan rekenen

Dit jaar wilden ze een van de twee andere stallen (allebei 60 meter lang en 12,4 meter breed) herinrichten, in eerste instantie met drie volièrestellingen. „Weer van Farmer Automatic, want dat systeem had zich in de

eerste stal bewezen. Het werkt prettig en we hebben amper grondeieren.”

Toen ze met Farmer Automatic overlegden hierover, bleek dat deze fabrikant zou komen met een 2,5 meter brede stelling. Reden voor Somer om nog eens te gaan rekenen. „Met drie stellingen van 2 meter breed zouden we in elke stal 12.800 kippen kunnen houden. Met twee 2,5 meter brede stellingen 12.000. In totaal vier in plaats van zes stellingen scheelde de aanschaf van twee elevatoren aan de voorkant. „Als we alleen de tweede stal hadden ingericht met drie stellingen, zouden we voor het aantal kippen dat we dan in de stal zouden kunnen houden mestbandbeluchting moeten toepassen of een warmtewisselaar moeten plaatsen. Bij twee stellingen hoeft dat niet. Het geld dat we daarmee zouden uitsparen, hebben we nu geïnvesteerd in het ombouwen van de derde stal.”

Dat paste eigenlijk wel goed, want in 2006 was de milieuvergunning aangepast naar 39.000 dieren in volièrehuisvesting. „De vergunning legde de druk om ook de derde stal in te richten als volièrestal, anders zou die stal in de vergunning weer teruggaan naar scharrelstal.”

JAN WILLEM SCHOUTEN EN HANS BIJLEVELD

In de twee voormalige scharrelstallen staan twee 2,5 meter brede stellingen van het Farmer Automatic-volièresysteem. Tussen de stellingen is een 1,2 meter breed gangpad en tussen stelling en zijmuur een 3,1 meter brede strooiselruimte. Op 19 september komen de Lohman Lite-hennen

In elke stal komen twee volièresstellingen, de ene met drie etages, de andere met vier etages. Van de stelling met vier etages staat de (mestband van de) onderste etage op de vloer, onder de drie etage hoge stelling zit een strooiselruimte. Op de tweede etage van elke stelling zitten de legnesten met daarvoor drinklijnen. Drinken kunnen de kippen ook op de onderste stelling, voergoten zitten op de eerste en derde etage en bij de hoogste stelling ook op de vierde etage.

Harry denkt niet dat het rapen van – naar verwachting een laag aantal – buiten-nesteieren bij de bredere stellingen extra lastig zal zijn. „De buitennesteieren op de etages rollen naar een eiergoot aan de buitenkant en eventuele grondeieren onder de stelling pak ik 's morgens met een grijper.”

Naast de nieuwe inrichting hoefde er weinig aan de stallen veranderd te worden. Een paar inlaatventielen erbij en een paar ventilatoren extra voor de lengteventilatie. „Het waren oorspronkelijk vermeerderingsstallen, dus er zat al vrij veel ventilatiecapaciteit in.”

Weinig last van kippenziekten

De volièresstellingen worden wel uitgerust met beluchtingsbuizen, maar Somer gaat de mest niet beluchten. De besparingen hierdoor op energie wegen op tegen de meerkosten van de afzet van de minder droge mest. „Maar misschien dat we later nog een mestdroogtunnel kopen.”

Op het bedrijf is opslagcapaciteit voor mest van 14.000 kippen (het aantal in de eerst omgebouwde stal; in de andere twee stallen was tot nu toe mestopslag onder de beunen) voor een half jaar. Straks met 38.000 kippen is die opslag toereikend voor twee à drie maanden.

Tussen de stellingen is een 1,2 meter breed gangpad. De strooiselruimte tussen de stellingen en de zijwanden is 3,1 meter breed. „We hebben niet gekozen voor het maximale aantal kippen, maar voor maximaal werkplezier.”

Het aantal van 38.000 kippen (met voor de eierverzameling een Moba 100 in de in 2009 vernieuwde inpakruimte) kunnen ze met z'n tweeën goed aan, zonder personeel. „Bij meer kippen heb je extra personeel nodig. Met allerlei rompslomp waar we niet op zitten te wachten.”

Harry en Miranda proberen het maximale uit hun kippen te halen. En dat lukt tot nu toe goed. Mede doordat zij in een betrekkelijk pluimveearm gebied zitten hebben ze weinig last van kippenziekten. Tot nu toe hebben ze één keer E. coli gehad.

Hun technische resultaten zitten altijd boven het gemiddelde (van LegManager). Zo had het op een na laatste koppel (Lohman Lite), dat op 78 weken leeftijd wegging, in de volièresstal 3,0 procent uitval (gemiddeld in de twee scharrelstallen 4,1%), raapten ze er 364,8 eieren per opgehokte hen (in de scharrelstallen 367,7 eieren) met een gemiddeld legpercentage van 89,5 procent (in de scharrelstallen 91,1%) en verbruikten de hennen zowel in de volièresstal als in de twee scharrelstallen 118 gram voer per hen per dag.

Tot de laatste periode van de laatste ronde heeft Somer de gegevens ingevoerd. De resultaten (niet naar stal uitgesplitst) zijn vergelijkbaar met het koppel ervoor. Tot 73 weken leeftijd 3,2 procent uitval, zo'n 325 eieren per opgehokte Lohman Lite-hen (20,3 kg), 88,7 procent leg en 118 gram voer per hen per dag.

Hans Bijleveld hans.bijleveld@reedbusiness.nl

Toen Farmer Automatic kwam met 2,5 meter brede stellingen is Somer nog eens gaan rekenen

Om het passend te krijgen zijn de staanders van het systeem boven aan de zijkant 'afgerond'

In elke heringerichte stal zitten 8 extra TPI-inlaatventielen tussen de 36 bestaande ventielen

In de in 2006 tot volièresstal omgebouwde scharrelstal staan drie 2 meter brede volièresstellingen